

ЦПЛР-ДЕТСКИ КОМПЛЕКС "ЙОВКО ЙОВКОВ"-СЕВЛИЕВО,ул."Св.Св. Кирил и Методий"33, тел.:0675/80492; e-mail: detski_kompleks_sevlievo@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ!

ДИРЕКТОР ЦПЛР-ДК:

/В.ПЕТКОВА/

СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В ЦПЛР-ДЕТСКИ КОМПЛЕКС „Й.ЙОВКОВ“ - СЕВЛИЕВО

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Стратегията за управление на риска в ЦПЛР-Детски комплекс-Севлиево е разработена през март 2015 г., на основание чл.4, ал.1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и актуализирана през м.януари 2024 г..

Настоящата Стратегия за управление на риска, цели да се очертаят процесите по идентифициране, анализ и третиране на рисковете, които могат да повлият върху постигането на стратегическите цели на ЦПЛР-Детски комплекс" и да осигури изпълнението на тези цели.

Основните стратегически цели на ЦПЛР-Детски комплекс са насочени към:

1. Провеждане на образованието и възпитанието според държавните образователни изисквания на Министерството на образованието и науката. Усвояване на общообразователния задължителен минимум и повишаване успеваемостта на учениците. Развитие на индивидуалните качества на учениците и стимулиране на творческите заложби на децата и учениците.

Процеса по управлението на риска трябва да трансформира тези стратегически цели в конкретни тактически и оперативни задачи, като разпредели отговорностите, към всички служители, които участват, чрез своите задължения в този процес.

Акцента се поставя върху следните въпроси:

- Системно и своевременно идентифициране на рисковете;
- Отчитане на вероятността и въздействието на рисковете;
- Установяване на приетите за разпределение ресурси за контрол и определяне на ясни цели за контрол.
-

Стратегията за управление на риска в ЦПЛР-Детски комплекс е разработена въз основа на:

- Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор;
- Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, одобрени от МФ;
- Насоки за въвеждането на управление на риска в организациите от публичния сектор, одобрени от МФ.

Статегията за управление на риска в ЦПЛР-Детски комплекс обхваща:

- Идентифициране и управление на рисковете;
- Намиране на съответствие между стратегическите цели на комплекса и нивото на риск, което ЦПЛР-ДК е склонен да поеме;
- Подпомагане вземането на управленски решения, относно реакциите спрямо риска;
- По-добро оползотворяване на финансовия и човешки ресурс.

II. ПОНЯТИЯ И СЪЩНОСТ НА РИСКА

1. Риск е всяко явление, което може да повлияе негативно върху способностите на служителите в ЦПЛР-ДК за постигане на целите си.

2. Процес на управление на риска са дейностите по идентифициране, оценяване и мониторинг на рисковете и въвеждането на необходимите контролни дейности с оглед ограничаването им до едно приемливо равнище. Управлението на риска е непрекъснат процес, който е неразделна част от управленския процес като цяло.

3. Система /модел/ по управление на риска е механизъм за вземане на решения, подпомагащи ЦПЛР-Детски комплекс за постигането на неговите цели, чрез които ресурсите да се разпределят така, че да се получи оптимално третиране на риска.

III. СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В ЦПЛР-ДЕТСКИ КОМПЛЕКС - СЕВЛИЕВО

Етап 1: Създаване на условия за управление на риска:

- Директорът на ЦПЛР-Детски комплекс утвърждава стратегия, в която се посочват общите цели на комплекса. Стратегията обхваща развитието на ЦПЛР-ДК за период не по-малък от три години и се доразвива ежегодно с годишните планове.
- Директорът на ЦПЛР-Детски комплекс определя задачите по всяка цел от стратегическия план, като определя отговорностите на съответните служители.
- Директорът на ЦПЛР-Детски комплекс определя необходимите ресурси във връзка с изпълнение на задълженията по управление на риска.

Етап 2: Идентифициране на риска:

Класифицирането на рисковете по рискови области се извършва с цел улесняване на идентифицирането на конкретните рискове. При идентифицирането на рисковете е необходимо да се вземат под внимание следните по-важни рискови области:

1. Външни рискове

- **Отношенията на ЦПЛР-Детски комплекс с външни за него субекти** -

Общинска администрация, РУО-гр.Габрово, контрагенти по договори, доставчици на природна газ, ел.енергия, вода и др./- рисковете свързани с дейността на тези външни субекти, могат да повлият върху дейността на ЦПЛР-ДК.

- **Нормативни** – рискове свързани със сложността на нормативната уредба,

значителни и частични промени в нормативната уредба, въвеждане на нови специфични изисквания свързани с дейността, договорни отношения с контрагенти.

2. Финансови рискове

- **Бюджетни** – рискове свързани с финансиране, бюджетна субсидия и средства

по програми.

- **Нередности** – загуба на активи, разполагаемите ресурси са недостатъчни, за да

се осигурят желаните превантивни действия.

- **Финансови задължения и вземания** – отговорност на ЦПЛР-ДК към служители и трети лица.

3. Рискове за дейността:

- **Стратегически рискове** – могат да повлияят върху постигането на целите на ЦПЛР-Детски комплекс: определяне на неточни и/или непостижими цели, не съответстващо на целите изпълнение и др.
- **Оперативни рискове** - рискове, свързани с ежедневното изпълнение на текущите процеси и дейности.
- **Информация/технологии** – рискове свързани с качеството на информацията, остатялата, неточна или непълна информация може да доведе до вземане на погрешни управленски решения.
- **Репутация** – рискове причинени от неуспехи при работа с учители и непедагогически персонал, родители, граждани или задоволяване на обществени потребности.
- **Проекти** – осъществяване на проекти без необходимата оценка на риска ; несвоевременно финансиране.
- **Нововъведения** – въвеждане на нови дейности или технологии, в които ЦПЛР-ДК има ограничен или слаб опит, без необходимата оценка на риска.

4. Рискове свързани с управлението на човешките ресурси

Това са рискове, свързани с недостатъчен административен капацитет, човешки ресурси, координация и комуникация, натиск за постигане на целите, неосигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Рисковете се прецизират, чрез използване на два показателя – **вероятност и влияние**. Вероятността характеризира предполагаемата честота за настъпване на неблагоприятно събитие, а влиянието показва какви са последиците от настъпване /въздействие/ на това събитие за дейността и постигане на целите на ЦПЛР-ДК. Съществени са рисковете, при които вероятността да настъпят е висока или имат високо влияние върху постигане на целите. На тези рискове е необходимо да се обръща приоритетно внимание. Природата на риска се променя непрекъснато. От тук следва, че вероятността за настъпване на риска и възможното влияние са динамични процеси и трябва да се наблюдават непрекъснато. Ограничени брой рискове могат да бъдат количествен измерител /като финансия риск/, но повечето рискове /като риска за репутация/ могат да бъдат оценени качествено /с преценяване/. Риска се измерва с понятията „Влияние” и „Вероятност”, а оценката на риска е комбинация от тези две понятия. При оценка на риска, може да се използва двуизмерна скала, на която се отразяват вероятността от настъпването им и тяхното влияние. Скалата изглежда по следния начин:

Когато разглеждаме вероятността, рисковете могат да се определят като високи, средни и ниски. Подобно на това, когато разглеждаме влиянието, рисковете отново могат да се определят като високи, средни и ниски. При транспортирането им върху скалата рисковете, оценени като **високи/високи** и **високи/средни** при оценяването на вероятността и влиянието, ще попаднат в червената област. Те би трябвало да се смятат за съществени и да се управляват активно, чрез предприемане на действия за намалението им, като ЦПЛР-ДК приоритетно се обръща внимание на рисковете, оценени като високи/високи. Трябва да се има предвид, че те не могат да бъдат елиминирани напълно.

Рисковете, оценени като **средни/средни**, **ниски/високи** или **високи/ниски**, попадат в жълтата област на скалата и са все още значителни рискове. Тези рискове трябва да се наблюдават отблизо, като се прилагат действия за контролирането им, за предотвратяване им или преминаването им в по-висока рискова категория. По преценка ръководството на ЦПЛР-Детски комплекс може да категоризира, като съществени и рисковете, които са **високи/ниски** и **ниски/високи** (попадащи в жълтата област). Този подход се прилага, тъй като, ако не се предприемат мерки и настъпят рискове с високо влияние, но с ниска вероятност, това може да има значителни последици. В случай на ниско влияние и висока вероятност може в ЦПЛР-ДК сериозно да бъде нарушена ежедневната дейност.

Рисковете, оценени като **ниски/ниски** или **ниски/средни**, попадат в зелената област и могат да се смятат като ниско приоритетни за ЦПЛР-ДК и следователно рискове, които се "толерират". Те трябва да се наблюдават или при предприемане на допълнителни действия да се има предвид, че разходите за осъществяване на контрол могат да надвишат ползата от намалението на риска.

След направената оценка се изготвя **Риск-регистър** на идентифицираните на рисковете в ЦПЛР-Детски комплекс-Севлиево в **/Приложение 1/**, имащи отношение към конкретните цели.

Етап 4: Документиране

Всяка основна дейност, свързана с управлението на риска, е необходимо да бъде документирана, за да се осигури проследяване на целия процес. Чрез документиране на всеки етап от процеса по управление на риска, включително описание на избраната подходяща реакция/действие и служителите, които отговарят за изпълнението на тези действия в определени срокове, се създават условия за редовен и систематичен преглед

на процеса.

Основната информация, която се отразява в **риск-регистъра**, съдържа :

- идентифицираните съществени за дейността на организацията рискове;
- определяне нивото на рисковете, чрез оценка на тяхното влияние и вероятност;
- рискове, които остават да съществуват след предприемане на описаните действия (**остатъчни рискове**) и тяхната оценка;
- допълнителни действия за понижаване на остатъчните рискове;
- срокове за изпълнение на планираните действия и отговорни служители за тяхното изпълнение.

Етап 5: Реакция на риска

След идентифициране и оценка на рисковете ръководството на ЦПЛР-ДК следва да предприеме мерки и действия за реакция на риска, което е много съществен етап от управлението на риска като цяло. Възможни са следните варианти за реакция:

- Ограничаване на риска – това е най-често срецаната реакция, тъй като рискът рядко може да бъде изцяло избегнат. Изграждат се контролни механизми, предоставящи разумна увереност за ограничаване на риска в приемливи параметри. Рисковете, обект на тази реакция, следва да се наблюдават от ЦПЛР-ДК периодично.
- Прехвърляне на риска – чрез застраховане на дейността (ако тя е предмет на застраховане) или чрез сключване на споразумение с друга организация, по силата на което се прехвърля дейността, заедно със съответните рискове, по общо съгласие на страните.
- Толериране на риска – приемане на риска на нивото, на което е оценен. Такава реакция е възможна, ако съответният риск има незначително влияние върху постигане целите на ЦПЛР-Детски комплекс. Рисковете, обект на тази реакция, следва да бъдат непрекъснато наблюдавани поради вероятността да се изместят в по-висока категория.
- Прекратяване на риска – постига се посредством прекратяване на съответната дейност.

Етап 6: Мониторинг и проследяване на процеса по управление на риска

1. Мониторинг

Осъществяването на ефективност на процеса по управление на рисковете изисква редовно и непрекъснато систематично наблюдение (мониторинг) на всеки негов етап. ЦПЛР-Детски комплекс периодично докладва за идентифицираните рискове и предприетите действия за тяхното снижаване.

Комисията по управление на риска в ЦПЛР-Детски комплекс, осъществява текущ мониторинг на процеса на управление на риска. При идентифициране на критични рискове.

Комисията се състои от:

Председател :Директор на ЦПЛР-ДК-В.Петкова;

Членове:

1. Счетоводител – З.Николова;
2. Учител-П.Пенчев;
3. Касиер-домакин – М.Минчева

Комисията е необходимо да:

- установи нивото на остатъчен риск, след предприети мерки по ограничаване на риска (въведените контроли и процедури).
- да се открият нови рискове (заплахи) за постигане целите на ЦПЛР-Детски комплекс, възникнали в процеса на работа през изминалния период.

- да се направи оценка на въведените контроли по отношение на тяхната адекватност (т.е. дали функционират добре и дали разходите, свързани с тях, не надвишават очакваните ползи);
- да се оцени цялостната дейност, свързана с управлението на риска в ЦПЛР-ДК за съответната година, с цел:
 - да се установи, че управляваният риск е в допустимите граници;
 - дейностите се извършват при спазване на принципите за добро финансово управление – ефективност, ефикасност и икономичност;
 - достигане на разумна увереност, че целите на ЦПЛР-ДК ще бъдат постигнати.

2. Докладване

За успешното наблюдение и оценяване на процеса по управление на рисковете в ЦПЛР-Детски комплекс, във Вътрешните правила се включва раздел „Докладване“, който урежда:

- комуникация и обмен на информация между служителите, относно идентифицираните рискове;
- реда и сроковете за извършване на регулярни прегледи на риск – регистъра;
- реда и сроковете за докладване на значимите рискове, предприетите действия и ефекта от тях, както и за нововъзникнали събития;
- отговорните за изпълнението на необходимите действия служители.

В случай на установяване на критични рискове, които не са покрити от контролни процедури, директора на ЦПЛР-ДК следва да бъде незабавно уведомен.

Информацията по идентифициране, управление и мониторинг на всички значими рискове, задължително се включва в годишния доклад за състоянието на финансовото управление и контрол по чл.8 от ЗФУКПС.

IV. СТРУКТУРИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Организационната структура по управление на риска в ЦПЛР-Детски комплекс-Севлиево е:

1. Директор
2. Счетоводител;
3. Учители;
4. Касиер-домакин

Отговорностите по управление на риска са разпределени както следва:

Директор - отговорен за управление на риска по смисъла на чл. 2 от ЗФУКПС. В тази дейност той се подпомага от всички служители в ЦПЛР-ДК

Счетоводител – отговорен за управлението на риска за повереният му ресор.

Учители - контролират рисковите фактори за дейността на съответната степен на образование и вземат решения в границите на своите правомощия за ограничаване и управление на идентифицираните рискове. Разработват правила в съответствие с настоящата стратегия. Извършват преглед на риск-регистъра и го актуализират при необходимост.

Касиер-домакинът – участват в процесите по управлението на риска чрез прилагане на определени контролни процедури, спазват разписаните правила и своевременно уведомяват директора при констатирани нарушения.

Стратегията за управление на риска в ЦПЛР-Детски комплекс-Севлиево се предлага за утвърждаване, има силата на вътрешно административен акт и подлежи на промени и корекции, в случай на възникване на нови обстоятелства.

Настоящата стратегия се свежда до знанието на всички служители на ЦПЛР-Детски комплекс-Севлиево.

Съгласно чл.12, ал.3 от ЗФУКПС, стратегията се актуализира на всеки 3 години или при настъпване на съществени промени в рисковата среда. Контролните дейности, целящи намаляването на риска, се анализират и актуализират най-малко веднъж годишно.